2015D38864

Verslag houdende een lijst van vragen

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Defensie over de **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2016.**

Voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

Griffier van de commissie,
Van Leiden

Nr.	Vraag
1	Wordt de basisgereedheid met de versterking van de personele en materiële gereedheid en het verhogen van de geoefendheid met de extra middelen volledig op een peil gebracht dat in overeenstemming is met de inzetbaarheidsdoelstellingen? Zo nee, welke knelpunten resteren?
2	Kunt u toelichten waarom er voor is gekozen de toedeling van de extra middelen voor Defensie in de begroting 2016 van Defensie niet inzichtelijk te maken op een identieke wijze zoals in de begroting 2015 Defensie?
3	Kunt u toelichten of binnen Defensie al duidelijk is op welke wijze de extra middelen aangewend worden voor de verschillende krijgsmachtsonderdelen? Kunt u daarover concreter, in lijn met de begroting 2015, informeren? Zo nee, waarom niet?
4	Kunt u een toelichting geven op de relatie tussen de hoogte van het bedrag van extra middelen voor Defensie voor 2016 (te weten 220 miljoen euro) en de op te lossen problemen rond basisinzetbaarheid en gereedheid van de krijgsmacht?
5	Welke knelpunten resteren nog waarvoor alleen financiële middelen niet afdoende zijn?
6	Waarom heeft u de motie Van der Staaij (Kamerstuk 34 000, nr. 23), die verzocht om aanpassing van het ambitieniveau, niet uitgevoerd?
7	Klopt het dat u binnen het kabinet verzocht heeft om één miljard euro extra voor Defensie[1]? Bent u bereid uw wensenlijst openbaar te maken?
8	Is de conclusie gerechtvaardigd dat Defensie op de rand van faillissement stond? Hoe is dit mogelijk, twee jaar na de totstandkoming van de toekomstnota «In het belang van Nederland»?
9	Hoe groot is het gat tussen de benodigde investeringen in vervanging van materieel en nieuwe capaciteiten en het beschikbare budget? Klopt het dat het om miljarden euro's gaat?
10	Kunt u een overzicht geven van alle niet-juridisch verplichte uitgaven, zowel posten als concrete bedragen, uitgesplitst per beleidsartikel? Welke uitgaven per beleidsartikel kwalificeert u als niet juridisch verplicht? Bent u bereid deze uitgebreide informatie bij volgende begrotingen standaard in een dergelijk overzicht te verstrekken?
11	Hoeveel blijft over van de 220 miljoen euro, oplopend naar 345 miljoen euro, na aftrek van de inflatie?
12	Hoe beoordeelt u de schatting van officierenverenigingen dat tenminste een bedrag van 750 miljoen euro nodig is voor de «reparatie» van Defensie? Waarom heeft u minder dan de helft hiervan voor elkaar gekregen?
13	Kunt u nader toelichten hoe de extra middelen zullen worden verdeeld over de verschillende krijgsmachtonderdelen?
14	Waarom worden de budgetten voor Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) en Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK) naar beneden bijgesteld? Wat zijn de gevolgen hiervan?
15	In de Defensiebegroting van 2015, noch in de Defensiebegroting van 2016, staat iets te lezen over de aankondiging tijdens de NAVO-top in Wales in september 2014 van de Minister-President, samen met andere staatshoofden en regeringsleiders, terug te willen keren naar de 2% norm als besteding aan Defensie ten opzichte van het BBP. Hoe wilt u deze NAVO-toezegging in de komende jaren aanpakken?
16	Waarom staan niet-Defensie-uitgaven als kustwacht, grensbewaking, vreemdelingentoezicht nog steeds op uw begroting? Tellen deze kosten mee in de 2% norm?

Nr.	Vraag
17	Wat is de Nederlandse inzet na de NAVO-top in Wales in september 2014, waarin de wens geuit is dat lidstaten 2% van hun BBP aan defensie besteden? Stelt u 2% als doelstelling voor de komende jaren?
18	Hoe beoordeelt u de analyse dat de VS het leeuwendeel van de Defensie-uitgaven binnen de NAVO voor zijn rekening neemt, namelijk 75% van het totaal en dat op het vlak van burden sharing geen vooruitgang wordt geboekt?[2] Vindt u een dergelijke trans-Atlantische kloof houdbaar binnen de NAVO?
19	Kunt u een raming geven van de kosten van de opvang van asielzoekers voor Defensie? Hoe en ten koste waarvan wordt dit gefinancierd?
20	Hoe beoordeelt u de kritiek van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) (Advies «Instabiliteit Rond Europa. Confrontatie met een nieuwe werkelijkheid, blz. 30–31) over de participatie van Nederland in meer dan 20 grotere en kleinere missies van zeer uiteenlopende aard in een groot aantal landen? Deelt u de kritiek dat dit leidt tot versnippering van capaciteiten en middelen?
21	Op welke wijze gaat u de onvolkomenheden en aandachtspunten, die de Algemene Rekenkamer in het Verantwoordingsonderzoek over 2014 benoemde, oplossen? Waarom is dit geen onderdeel van de beleidsprioriteiten en heeft u dit niet zichtbaar in de beleidsagenda opgenomen?
22	Op welke termijn mag de Kamer de evaluatie van het Defensie Materieel Proces (DMP) verwachten?
23	In de begroting en de bijgaande inzetbaarheidsrapportage wordt bij de Zee-, Land- en Luchtstrijdkrachten voor het weergeven van de gereedheid van hun operationele eenheden een vierslag gehanteerd: onderhoud, opwerken, operationele gereedheid en recuperatie. Dit houdt in dat tenminste vier eenheden aanwezig moeten zijn om steeds een eenheid inzet gereed te hebben. In veel gevallen breed in de krijgsmacht is deze vierslag niet voor handen, hetgeen heeft geleid tot de gemelde achterstand in onderhoud en tot langdurige inzetbaarheidsimplosies na missies, zoals na Afghanistan het geval was bij het Commando Landstrijdkrachten (CLAS). Waarom stelt u niet voldoende middelen ter beschikking om deze vierslag mogelijk te maken?
24	Hoeveel lijken stapelen zich op in de kast van het volgende kabinet, nu beperkingen en knelpunten in de materiële gereedheid niet volledig worden opgelost en gelet op de «moeilijke keuzes», waarover u in de beleidsagenda spreekt, die Defensie nog moet maken om binnen de financiële kaders te blijven, ambities en middelen die nog steeds niet met elkaar in evenwicht zijn, een investeringsbudget dat ontoereikend is voor de eerder geplande en broodnodige investeringen de komende vijftien jaar, en de knelpunten op het gebied van combat (service) support die niet worden weggenomen?
25	Klopt het dat er voor opleiding en training van eenheden, schepen en vliegtuigen onvoldoende geld beschikbaar is, waardoor oefeningen, vaardagen en vlieguren op grote schaal worden geschrapt en bijvoorbeeld schietopleidingen tot een minimum worden beperkt? Zo ja, worden deze problemen met de extra middelen volledig opgelost?
26	Hoeveel muziekkorpsen, muziekkapellen en fanfares zijn er bij Defensie?
27	Hoeveel kosten maakt u in totaal voor de muziekkorpsen, muziekkapellen en fanfares van Defensie?

Nr.	Vraag
28	Kunt u aangeven hoeveel de verschillende muziekkorpsen, muziekkapellen en fanfares bij Defensie per stuk kosten?
29	Kunt u in een tabel weergeven hoe groot het tekort is aan verschillende soorten klein kaliber wapenmunitie, uitgesplitst naar type munitie (scherp en de verschillende typen oefenmunitie)?
30	Klopt het dat alle nieuwbouwprojecten voor de marine zijn met één of meerdere jaren uitgesteld: vervanging M-fregatten, Landing Platform Docks (LPD's), onderzeeboten en mijnenjagers? Zo ja, waarom en welke consequenties gaat dit krijgen voor de marine?
31	Komt Defensie met de jarenlange onderinvesteringen, de boeggolf aan uitgestelde investeringen en het ook nu weer verder uitstellen van vele investeringen uit de neerwaartse spiraal van steeds hoger oplopende exploitatiekosten die gedekt moeten worden vanuit het investeringsbudget? Hoe gaat u deze spiraal doorbreken?
32	Waarom heeft u de motie Knops (Kamerstuk 34 200 X, nr. 9) niet uitgevoerd? Bent u tenminste bereid bij de Voorjaarsnota 2016 met een structurele oplossing voor de problematiek van onvoldoende prijscompensatie van munitie- en materieelprijzen te komen?
33	Waarom neemt u de tijd tot aan de Voorjaarsnota om de motie Knops (Kamerstuk 34 200 X, nr. 9) uit te voeren met «in eerste instantie een onderzoek om de gevolgen van de valutawisselingen en de ontwikkeling van materieel- en munitieprijzen te bezien», terwijl in het Eindrapport Verkenningen (blz. 297) al werd vastgesteld dat de kosten voor defensiematerieel met naar schatting 2% tot 7% per jaar sneller stijgen dan de inflatie? Wat is er sinds de Verkenningen veranderd en waarom heeft u de motie niet bij de begroting 2016 uitgevoerd?
34	Hoe groot is het «koopkrachtverlies» voor Defensie in 2016 als gevolg van onvoldoende prijscompensatie voor materieel, uitgaande van de reeds bij de Verkenningen op blz. 297 gemaakte analyse dat de kosten voor defensiematerieel met naar schatting 2% tot 7% per jaar sneller stijgen dan de inflatie?
35	Hoe beoordeelt u de analyse van de Gezamenlijke Officieren Verenigingen & Middelbaar en Hoger Burgerpersoneel bij Defensie (GOV/MHB) dat het uitblijven van reële prijscompensatie Defensie op jaarbasis 200 miljoen euro kost?
36	Kunt u nader ingaan op hetgeen u stelt dat «de voorgestelde intensiveringen een stap voorwaarts zijn in het kader van een meerjarig perspectief»? Waarom bent u niet bij de begroting 2016 gekomen met dit meerjarig perspectief en wanneer bent u dan voornemens hiermee te komen?
37	Welke «moeilijke keuzes», waarover u in de beleidsagenda spreekt, moet u nog maken om binnen de financiële kaders te blijven?
38	Welke gevolgen heeft de hogere plandollarkoers voor Defensie in 2016? Hoe groot zijn de extra kosten bij de investeringen en exploitatie?
39	Kunt u concreet toelichten wat u bedoelt met een «beperkte» verhoging van het investeringsbudget?
40	Welke ideeën heeft u zelf reeds ten aanzien van het krijgen van meer rust in het planproces binnen de huidige systematiek?
41	Wat zijn de huidige begrotingsafspraken met betrekking tot valutakoersverschillen, inflatieverschillen en andere conjuncturele wisselingen?

Nr.	Vraag
42	Kunt u nader ingaan op hetgeen u stelt dat «met het aanpakken van de beperkingen ambities en middelen gaandeweg beter in balans worden gebracht»? Erkent u hiermee dat met de intensiveringen nog geen evenwicht wordt gebracht tussen middelen en ambities? Hoeveel extra geld is nodig om tot dit evenwicht te komen?
43	Waarom komt u slechts «deels» tegemoet aan de motie Segers (Kamerstuk 34 000 X, nr. 55)? Maakt verdere versterking van de MIVD onderdeel uit van de door u voorgestane vervolgstappen in het kader van een meerjarig perspectief? Zo nee, waarom niet?
44	Bent u van plan nog in deze kabinetsperiode met een visie te komen op de toekomst van de krijgsmacht, in het kader van een meerjarig perspectief? Zo nee, waarom niet?
45	Waarom stelt u vervolgstappen in het kader van een meerjarig perspectief afhankelijk van de ontwikkeling van de internationale veiligheidssituatie de komende jaren? Hoeveel instabieler en onveiliger moet het worden voordat u de urgentie en noodzaak onderkent van hogere defensie-uitgaven?
46	Hoeveel extra middelen zijn nodig om te voorzien in oplossing van alle knelpunten en beperkingen in de materiële gereedheid, personele vulling, en combat (service) support?
47	Klopt het dat u, zelfs bij de door u voorgestane vervolgstappen in het kader van een meerjarig perspectief – de versterking van de schaarse ondersteunende operationele eenheden – mede in internationaal verband, de versterking van gevechtseenheden en de vervanging van noodzakelijke capaciteiten –, nog steeds uitgaat van het (verlaagde) ambitieniveau uit de nota «In het belang van Nederland», terwijl de veiligheidssituatie sindsdien verslechterd is? Zo ja, waarom streeft u niet naar een hoger ambitieniveau?
48	Welke de-escalerende maatregelen neemt u, naast de vastgestelde stappen tot versterking van Defensie?
49	Wanneer zal de bedrijfsvoering in de materieel-logistieke keten en elders in de organisatie op orde moeten kunnen zijn?
50	U geeft aan dat met de verhoging van de voorraden reservedelen en munitie en de uitbreiding van de onderhoudscapaciteit beoogd wordt de eerder gerapporteerde beperkingen op het gebied van de beschikbaarheid van materieel «de komende jaren steeds verder te verkleinen». Moet hieruit worden afgeleid dat u deze beperkingen de komende jaren slechts verkleind en dus niet volledig oplost? Zo nee, waarom niet? Welk extra bedrag is nodig om de beperkingen volledig op te lossen?
51	Welk deel wordt niet opgeheven, nu u aangeeft dat een «belangrijk deel» van de beperkingen en knelpunten in de materiële gereedheid «geleidelijk» wordt opgeheven? Waarom niet en hoeveel middelen zijn nodig voor volledige opheffing?
52	Zonder IT functioneert Defensie niet en kunnen defensiemedewerkers hun werk niet goed doen. De IT-infrastructuur is daarom het fundament waar Defensie op drijft. Welke specifieke IT is randvoorwaardelijk voor het functioneren van Defensie? Zowel in de dagelijkse bedrijfsvoering als tijdens operationeel optreden. In hoeverre bestaat dit in de toekomst uit de nieuwe IT-infrastructuur?
53	Wat is de inschatting wat voor de aankomende tien jaar de minimale investerings- en exploitatiebudgetten zijn, om de randvoorwaardelijke IT op basisniveau te krijgen en te houden, zodat in de toekomst defensiemedewerkers hun werk goed kunnen blijven doen? Kunt u hier een uitgebreide toelichting op geven?

Nr.	Vraag
54	Waarom heeft u ondanks de extra middelen niet besloten tot heroprichting van de vierde batterij Patriots? Maakt deze versterking van het voortzettingsvermogen wel onderdeel uit van de vervolgstappen die u voorziet in het kader van een meerjarig perspectief? Zo nee, waarom niet?
55	Kunt u toelichten wat u bedoelt met de opmerking dat «Defensie het personele aanpassings- en absorptievermogen van de krijgsmacht vergroot»? Betekent dit dat er meer personeel wordt aangetrokken? Zo ja, hoeveel, wat voor soort personeel, en bij welke onderdelen? Zo nee, wat betekent dit dan?
56	Welke kosten zijn gemoeid met de bijdrage die het kabinet wil leveren aan de NATO Response Force (NRF) en de onderdelen Very High Readiness Joint Task Force (VJTF) en Initial Follow On Forces Group (IFFG)?
57	Kunt u een lijst opstellen met voorraden en munitie en reserveonderdelen die snel en minder snel kunnen worden opgehoogd?
58	Wanneer kunnen de voorraden munitie en reserveonderdelen weer op de juiste/gewenste sterkte zijn?
59	Welke formele en informele rol heeft u tijdens het EU-voorzitterschap?
60	Hoeveel dagen verwacht u in het kader van uw rol binnen het EU-voorzitterschap buiten Nederland actief te moeten zijn?
61	Welke kosten zijn gemoeid met de integratie van de 43e Gemechaniseerde Brigade in Havelte in een Duitse pantserdivisie?
62	Bestaat het risico van verdringing door de aanschaf van nieuwe onderzeeboten?
63	Kunt u het aantal samenwerkingsverbanden opsommen waarbij Nederlandse legeronderdelen zijn geïntegreerd in legeronderdelen van een vreemde krijgsmacht of vice versa?
64	Kunnen Nederland en Duitsland individueel besluiten tot het inzetten van elkaars personele capaciteiten zodra de integratie van de 43e Gemechaniseerde brigade in een Duitse Pantserdivisie is voltooid?
65	Betekent het feit dat Duitsland straks individueel kan besluiten over de inzet van Nederlandse capaciteiten, dat de praktijk van de Red Card Holder niet meer van toepassing is?
66	Welke voorstellen wilt u tijdens het Nederlandse EU-voorzitterschap doen om de Europese defensiesamenwerking minder vrijblijvend te maken?
67	Wat verstaat u onder «het versterken van de onderlinge peer pressure»?
68	Kan het Nederlandse deel van het Duits-Nederlands tankbataljon in de toekomst ingezet worden zonder toestemming van het Nederlandse parlement?
69	Zijn er naast bestaande samenwerkingen andere voorbeelden binnen alle onderdelen van Defensie mogelijk, die zich lenen voor een soort dergelijke grensverleggende samenwerkingsverbanden?
70	Is er op het gebied van onderzeediensten, gezien de investeringen die ander landen willen doen, ook een vergaande samenwerking mogelijk?
71	Welke middelen/instrumenten zijn er binnen de EU om samenwerking op het gebied van Defensie minder vrijblijvend te maken?
72	Welke instrumenten/middelen zijn er binnen de EU om de peer pressure te versterken?
73	Welke «herschikkingen» zijn getroffen om voldoende budget beschikbaar te krijgen voor de uitvoering van de investeringsplannen in 2016? Zijn in 2017 opnieuw herschikkingen nodig?

Nr.	Vraag
74	Hoe groot is het gat, gelet op uw stelling dat de investeringsbehoefte voor alle benodigde vernieuwingen en vervangingen de komende vijftien jaar groter is dan het beschikbare budget, en op welke wijze gaat u dit dichten?
75	Welke overige gebieden ziet u – naast het leasen van tanks – als mogelijke toepassing van leasen, wanneer u leasen van belangrijke capaciteiten als mogelijkheid neemt om de financiële druk op de investeringsparagraaf te verlichten?
76	Door de bezuinigingen en door capaciteitsgebrek bij DMO is een boeggolf van uitgestelde investeringen en achterlopende aanbestedingen ontstaan. Gelet op de grote vervangingen na 2020 zoals de F-16, onderzeeboten en fregatten, is nu al bekend dat met het huidige en aanstaande niveau van investeringen de gewenste vervangingen niet gehaald kunnen worden. Bent u bereid om het kabinet om meer financiële ruimte te vragen? Zo nee, waarom niet? Welke andere mogelijkheden ziet u dan om de opgelopen achterstand in te halen?
77	Binnen welke termijn is de verwervingsketen voldoende op orde om de geraamde investeringen te kunnen realiseren?
78	Kunt u uitleggen waarom u rekening houdt met onderrealisatie ondanks dat in 2016 voldoende budget beschikbaar is voor de uitvoering van de investeringsplannen?
79	Kunt u aangeven welke mogelijkheden voor Defensie worden geschapen als er in 2017 nog een keer 345 miljoen euro bij zou komen? Zou u dat geld dan wederom steken in het versterken van de basisgereedheid van de krijgsmacht of zou u andere maatregelen kunnen en willen nemen?
80	Is het bedrag van 220 miljoen euro, oplopend naar 345 miljoen euro, voldoende om de basisgereedheid en inzetgereedheid van de krijgsmacht volledig te repareren? Zo nee, hoeveel is additioneel nodig om dit wel te bereiken?
81	Hoeveel geld zou Defensie erbij moeten krijgen om de inzetgereedheid volledig op orde te krijgen, uitgaande van het huidige ambitieniveau en rekening houdend met inflatiecijfers?
82	Hoe worden de aanbevelingen die de Algemene Rekenkamer heeft gemaakt in haar verantwoordelijkheidsrapport meegenomen bij het optimaliseren van de verwervingsketen?
83	Welke herschikkingen zijn gedaan om voldoende budget te hebben voor uitvoering van de investeringsplannen (lijst maken van alle keuzes binnen alle krijgsmachtonderdelen samen)?
84	Kunt u concreet toelichten wat precies wordt bedoeld met «cyberwapens (weaponized software)»? Om welke wapens gaat het precies?
85	Over hoeveel «zero days» beschikt Defensie?
86	Hoeveel vertraging loopt het project Medium Altitude Long Endurance Unmanned Aerial Vehicle (MALE UAV) op ten opzichte van de defensiebegroting 2015?
87	Hoe worden de inzetmogelijkheden van Nederlandse militairen beperkt door vertraging van het project MALE UAV?
88	Is de vertraging van het project MALE UAV een puur financiële kwestie?
89	Welke gevolgen heeft de hoge dollarkoers voor de investeringen die in 2016 gedaan worden in de F-35?
90	Zijn de investeringen die gedaan worden voor de LC-fregatten ook duurder door de hoge dollarkoers? Zo ja, hoe is dit opgelost?
91	Zijn de investeringen die gedaan worden in andere kapitale munitiesoorten duurder door de hoge dollarkoers? Zo ja, hoe wordt dit opgelost?

Nr.	Vraag
92	Welk bedrag is, gezien het belang het kabinet hecht aan kort-cyclische kleinschalige innovatie-projecten, (extra) toegekend aan dit soort projecten?
93	Op welke wijze gaat u de samenwerkingsverbanden met Kennisinstellingen en het bedrijfsleven verstevigen? Liggen er al concrete plannen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe zien deze er uit?
94	Wat wordt er precies bedoeld met kort-cyclisch innoveren? Welke innovatieprojecten zijn er? Worden de partners uit de gouden driehoek hierbij betrokken?
95	Wat is de ervaring met Concept Development and Experimentation (CD&E)-werkwijze? Kan er een lijst worden toegestuurd met CD&E-pilots? Hoeveel pilots hebben uiteindelijk tot een concrete aanbesteding geleid?
96	Klopt het dat marktpartijen die betrokken zijn bij pilots, zoals bij CD&E, niet mee kunnen doen met een eventuele aanbesteding die voortkomt uit een succesvolle pilot? Is er een mogelijkheid binnen de EU-regelgeving of aanbestedingswetgeving om dit wel mogelijk te maken? Vindt u het wenselijk dat partijen die hebben bijgedragen aan pilots ook mee kunnen doen aan een aanbesteding? Waarom wel/niet?
97	Wanneer wordt gekozen voor een strategische partner voor de IT vernieuwing? Wat is de rol van deze partner precies?
98	Wat zijn de financiële kaders voor de IT vernieuwing voor de aankomende vijf jaar?
99	Wat zijn de criteria om samenwerkingsprojecten met de industrie goed of af te keuren?
100	Welke regeldruk stagneert de wendbaarheid binnen de organisatie?
101	Zijn er ook risico's verbonden aan het steeds opnieuw oriënteren en selecteren van leveranciers op het gebied van IT? Zo ja, welke?
102	Welke stappen onderneemt u om het tekort aan technisch personeel snel op te lossen en hoe is men hierbij concurrerend genoeg om het op te nemen tegen bedrijven uit deze branche, waar het tekort groot is?
103	Kunt u precies aangeven wanneer in 2016 de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv) aan de Kamer wordt aangeboden?
104	Worden extra middelen ter beschikking gesteld ten behoeve van het reservistenbeleid? Zo ja, om welk bedrag gaat het? Zo nee, waarom niet?
105	Worden de bezuinigingen op reservisten tijdens het begrotingsjaar 2015 volledig ongedaan gemaakt tijdens begrotingsjaar 2016? Zo nee, waarom niet en wat zijn de gevolgen voor de defensieorganisatie?
106	Wordt met de onderhandelaarsovereenkomst eindelijk in financiële zin invulling gegeven aan de bijzondere positie van de militair? Zo nee, waarom niet en wanneer bent u voornemens dit wel te doen?
107	In hoeverre loopt de loonontwikkeling van het defensiepersoneel met de bereikte onderhandelaarsovereenkomst in de pas met die van de rest van de rijksoverheid en de markt? Is de voorziene loonruimte van 5,5% voldoende om bij economische hoogconjunctuur defensiepersoneel te werven, binden en behouden?

Nr.	Vraag
108	Herinnert u de zich de uitspraak van de Minister-President tijdens de Algemene Beschouwingen op 26 september 2013: «De Wet uniformering loonbegrip (WUL) die militairen zo hard heeft geraakt, is een graat die ons allemaal in de keel steekt. Er is nog geen concreet resultaat, maar er is wel een breed gevoelde wens – en ik denk dat dit genoeg is – om daar iets aan te doen.»? Worden met de onderhandelaarsovereenkomst de negatieve inkomenseffecten als gevolg van de WUL nu volledig gecompenseerd? Zo nee, waarom wordt deze «graat in de keel» van het personeel niet weggenomen?
109	Beschikt u over voldoende middelen om de eerder geformuleerde ambitie van 100% vulling in 2016 te realiseren? Zo nee, welk bedrag schiet u tekort?
110	Klopt het dat u sinds 2012 niet meer de totale personeelsomvang in de begroting weergeeft die benodigd is voor een volledig gevulde defensieorganisatie, maar de (geschatte) gemiddelde jaarsterkte? En dat het arbeidsvoorwaardengeld dat over blijft op grond van het verschil tussen die twee – de personeelskosten behorende bij de vacatures – op voorhand al verdeeld is over andere posten binnen de Defensiebegroting? Kunt u uitgebreid ingaan op de kritiek op dit punt van GOV/MHB?
111	Klopt het dat verschillende defensieonderdelen een maximale vullingsgraad opgelegd krijgen, omdat het budget ontbreekt voor 100% vulling? Zo ja, waarom en wat gebeurt er met de middelen die daarmee vrijgespeeld worden?
112	In hoeverre is de afgelopen en komende jaren sprake van O=P=F? Hoe beoordeelt de kritiek van GOV/MHB dat u zonder overeenstemming te hebben bereikt met de Centrales voor Overheidspersoneel, zelfs zonder hen daarin te kennen, sinds 2012 1,7 miljard euro onttrokken heeft aan het arbeidsvoorwaardenbudget?
113	Klopt het dat de forse achterstand in de primaire arbeidsvoorwaarden, zoals geduid door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in zijn rapport «Trends & Cijfers 2014 «Werken in de Publieke Sector» onveranderd is gebleven? Wat gaat u hieraan doen? Bent u alsnog bereid in financiële zin invulling te geven aan de bijzondere positie van de militair?
114	Klopt het dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2014 heeft laten berekenen dat het defensiepersoneel 4% achter loopt in de primaire arbeidsvoorwaarden t.o.v. de overige Rijksambtenaren? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?
115	Klopt het dat de Commandant der Strijdkrachten (CDS) de afgelopen jaren de benodigde personeelssterkte aan het begin van het jaar al onder de 100% vastgesteld heeft, meestal rond de 93–94% en dat vervolgens begroot werd op minder dan 100% vulling van deze lagere personeelssterkte? Kunt u uw antwoord uitgebreid toelichten?
116	Hoe gaat u de trend van de afgelopen jaren van hogere uitstroom dan instroom keren, in het licht ook van de aantrekkende economie?
117	Wat gaat u doen aan de door de Inspecteur-generaal der Krijgsmacht (IGK) vastgestelde te hoge werkdruk onder het personeel? Klopt het dat er nauwelijks personele «redundantie» in de organisatie is en dat er jarenlang ingezet is op lagere personeelssterkte en ondervulling?
118	Klopt het dat sinds 2012 de vulling kunstmatig laag gehouden is om personeelskosten te besparen en het geld elders binnen de defensieorganisatie te besteden? Zo ja, om welk bedrag gaat het?

Nr.	Vraag
119	Kunt u de verdere versterking van de samenwerking met het wetenschappelijk onderwijs en hoger beroepsonderwijs in 2016 concreet toelichten?
120	Klopt het dat het ziekteverzuim bij Defensie aan het toenemen is? In hoeverre heeft de hoge werkdruk hiermee te maken?
121	Weet u wat de redenen zijn voor de hogere irreguliere uitstroom de afgelopen jaren? Klopt het dat achterblijvende arbeidsvoorwaarden, gebrek aan carrièreperspectief (numerus fixus), gebrek aan ontwikkelingsmogelijkheden (budgettaire problemen) en de hoge werkdruk belangrijke redenen voor deze uitstroom zijn en wat gaat u hieraan doen?
122	Klopt het dat numerus fixus van 2016 niet gehaald wordt en als de leegloop niet tot stand wordt gebracht ook de (nieuwe!) numerus fixus van 2020 niet haalbaar zal zijn? Wat gaat u hieraan doen?
123	Hoe past een eventuele cao (loon)verbetering in de begroting?
124	Is er binnen de begroting ruimte om het akkoord, dat reeds is goedgekeurd, te bewerkstelligen loonververhoging?
125	Moet de inspanning niet ook, naast lastig te werven personeel, gericht zijn op instroom van voldoende personeel in het algemeen? Welke streefcijfers hanteert u en hoe realistisch acht u deze met een sterk aantrekkende economie?
126	U geeft aan dat goed inzicht in de kosten van onder meer personeel een basisvoorwaarde is. Is dit inzicht nu onvoldoende en zo ja, waarom en wat gaat u hieraan doen?
127	Gaat u bij de werving van technisch personeel, net als bij de instroom van vliegers, bij de instroom van technisch personeel de criteria aanpassen? Zo ja, op welke onderdelen?
128	Gaat u voor het aantrekken en behoud van diverse personeelsgroepen de loonstructuur aanpassen?
129	Hoe werkt u aan het verbeteren van de ramingssystematiek?
130	In hoeverre wordt in het kader van goede interne control-functies ingezet op verbetering van de projectadministratie bij het project F-35?
131	Wanneer komt er een definitief besluit over het AOW-gat?
132	Onder voorbehoud van politieke besluitvorming zal België in 2016 de luchtcampagne tegen ISIS overnemen voor de duur van een jaar. Gelet op de zorgelijke toestand van de Belgische krijgsmacht, hoe ziet u de uitvoering van deze missie als België de missie niet kan of wil overnemen? Zijn er plannen voor 2017 na het jaar Belgische inzet?
133	Welk exploitatierisico wordt met de kasschuif IT van 10 miljoen euro van 2020 naar 2016 afgedekt? Is dit alleen van toepassing in 2016, of is het mogelijk dat er een structureel exploitatietekort is?
134	Hoe ontwikkel(d)en de defensie-uitgaven zich jaarlijks als percentage van het BBP in de jaren 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020? Word hiermee voldoende invulling gegeven aan de afspraak op de NAVO-top in Wales (september 2014) om de defensie-uitgaven in tien jaar tijd toe te laten groeien in de richting van de NAVO-norm van 2% BBP? Waarom wel/niet?
135	Hoe ontwikkel(d)en de defensie-uitgaven zich als percentage van het BBP in de jaren 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 en 2020? Kunt u daarbij het jaarlijks overhevelen van 60 miljoen euro naar de begrotingen van de Ministers van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, in het kader van het Budget voor Internationale Veiligheid (BIV), meenemen en aangeven wat de gevolgen daarvan zijn?

Nr.	Vraag
136	Kunt u uitgebreid ingaan op het overhevelen van een bedrag van 200 miljoen euro bij de investeringen van 2016 naar de jaren 2018 en 2019? Waarom wordt zo’n groot bedrag overgeheveld, terwijl u kampt met een te lage investeringsquote en steeds hoger oplopende investeringsachterstanden?
137	Klopt het dat in het begrotingsjaar 2015 de Defensie-uitgaven gedaald zijn als percentage van het BBP? Hoeveel extra geld was nodig geweest om de uitgaven tenminste op hetzelfde peil te houden, en hoe verhoudt zich een en ander tot de afspraak in Wales om de defensie-uitgaven in tien jaar tijd te verhogen in de richting van de NAVO-norm van 2% BBP?
138	Is er wel sprake van een «trendbreuk» nu uit de meerjarencijfers in de begroting 2016 blijkt dat vanaf 2016 de omvang van de defensiebegroting in relatie tot het BBP afneemt?
139	Hoeveel extra middelen waren nodig geweest om de defensie-uitgaven in 2015 tenminste op hetzelfde percentage van het BBP te houden, in het licht van de hogere economische groei?
140	Hoeveel jaar wordt de Gulfstream nog aangehouden?
141	Wat is de reden dat de Gulfstream langer wordt aangehouden? Kunt u dat inhoudelijk toelichten?
142	Hoeveel kost het per jaar dat de Gulfstream langer wordt aangehouden?
143	Kunt u aangeven en uitsplitsen van welke departementen budgetoverheveling heeft plaatsgevonden?
144	Hoe verklaart u het verschil in de defensie-uitgaven van 7,5 miljoen euro zoals gepresenteerd in de Miljoenennota, respectievelijk in de Defensiebegroting van 8,2 miljard euro? Kunt u dit verschil uitgebreid toelichten? Welk bedrag wordt gebruikt voor de berekening van het percentage defensie-uitgaven van het BBP?
145	Klopt het dat het budget voor Defensie in vergelijking met de suppletoire begroting van 2015 met slechts 71 miljoen euro verhoogd wordt (8.234–8162,4=71,6)?
146	Hoe kan het dat de inzetbaarheidsdoelstellingen (het ambitieniveau) voor het eerst beschreven in september 2013 in de nota «In het belang van Nederland» nog exact hetzelfde is als die van de vorige begroting terwijl de wereld toch ook volgens u een stuk onveiliger is geworden?
147	Betekent het feit dat 200 miljoen euro van de investeringen in 2016 wordt doorgeschoven naar 2018 en 2019 dat u niet weet waar u de 220 miljoen euro extra voor Defensie in 2016 aan moet uitgeven?
148	In hoeverre maakt de NAVO het landen mogelijk om te investeren in nichecapaciteiten?
149	Welke deel van de structurele politietaken van de Koninklijke Marechaussee (KMar) worden door u zelf betaald en welk deel niet?
150	Hoe verhouden de aanvallende cybercapaciteiten zowel organisatorisch als budgettair zich tot de totale anti-cyber capaciteiten van de overheid?
151	Wat is het verschil tussen een beleidsdoorlichting en een evaluatie?
152	Waarom is bij het DMP, Veteranenzorg en de basisimplementatie Enterprise Resource Planning (ERP) gekozen voor een evaluatie in plaats van een beleidsdoorlichting?
153	Waarom komen de beleidsdoorlichtingen digitale weerbaarheid en cyberoperaties en integriteit te vervallen?
154	Hoe komt u tot deze keuze voor onderwerpen van beleidsdoorlichtingen?
155	Wanneer in 2016 krijgt de Kamer de beleidsdoorlichting BIV?

Nr.	Vraag
156	Voldoet het beleid van verzekeren goed? Loopt u hier alsnog tegen problemen op? Hoe vaak is de laatste jaren van deze regeling gebruikt gemaakt?
157	Worden alle lopende en geplande missies nu binnen het BIV en zonder kasschuiven gefinancierd? Zo nee, welke kasschuiven vinden ondanks de verhoging van 60 miljoen euro nog steeds plaats en waarom?
158	Wordt de inzet in het kader van Baltic air policing nog steeds vanuit de reguliere defensiebegroting gefinancierd, en niet vanuit het BIV? Zo ja, bent u bereid op dit punt de afspraken over de financiering vanuit het BIV te verruimen?
159	Klopt het dat er nog steeds 123 miljoen euro via een kasschuif uit de periode 2017–2019 naar voren gehaald om ter financiering van de huidige missie in Irak tegen ISIS? Wordt de verlenging ook met een kasschuif gefinancierd? Hoe solide acht u deze wijze van financieren, ook in het licht van de kritiek vanuit de Kamer?
160	Klopt het dat inzet ten behoeve van het Airborne Warning And Control System plaatsvindt vanuit het instandhoudingsbudget van Defensie, en niet gefinancierd wordt vanuit het BIV? Waarom niet en bent u bereid dit te veranderen?
161	Kunt u toelichten welke inzet concreet viel onder de post «overige inzet» in 2015?
162	Waar zit het verschil tussen de kosten van de programma uitgaven zoals dat vermeld is in de jaren 2015 (bedrag 301.477 euro), 2016 (bedrag 367.889 euro) en 2017 en verder (bedrag 318.388 euro) in?
163	Waarom pakt de verdeelsleutel crisisbeheersingsoperaties/ verdeelartikel BIV (HGIS) na 2016 minder voordelig uit voor Defensie?
164	Kunt u een toelichting geven waaraan de 500.000 euro op het budget van EUNAVFOR Atalanta in 2016 zal worden uitgegeven?
165	Wat waren de totale kosten zoals deze gemaakt zijn voor het inrichten van de missie in het kader van Minusma (Mali)?
166	Wat zijn de totale redeployment kosten van de Patriot missie Turkije?
167	Hoe zit het met de eventuele Belgische deelname/overname aan/van de missie in Irak?
168	Wat waren de totale kosten voor redeployment mbt de missie Police Training Kunduz?
169	Voor welke periode is het bovenste gedeelte van het Tangram hotel in Erbil afgehuurd door defensie?
170	Wat heeft het verblijf in het Tangramhotel (verblijf, maaltijden, beveiliging etc.) in totaal gekost?
171	Wat kost het huren van de gepantserde voertuigen per maand?
172	In december 2014 zijn Nederlandse verkenners naar Erbil vertrokken om de missie voor te bereiden. Die zouden volgens de Minister «enkele weken» in hotels verblijven. Waarom heeft het tot september 2015 geduurd voordat het kamp in Erbil af was?
173	Volgens de brief aan de Kamer van 7 mei 2015 (29 521, nr. 292) zou het kampement «medio 2015» af zijn. Waarom was de bouw van het kamp vertraagd?
174	Heeft Nederland financieel bijgedragen aan de bouw van het kampement op het vliegveld? Zo ja, wat was die bijdrage?
175	Wat zijn de verwachte kosten voor het gebruik van het kamp (verblijf, maaltijden, beveiliging etc) per maand?
176	Overweegt u, gezien de opmars van de Taliban in Afghanistan, een grotere bijdrage aan de missie Resolute Support? Zo nee, waarom niet?

Nr.	Vraag
177	Op basis van de huidige veiligheidssituatie en de daaraan gekoppelde vraag is in de begroting 2016 dekking zeker gesteld voor een inzet van tussen 50 en 75 Vessel Protection Detachments, wat betekent dat concreet? Welke analyse is er gemaakt om tot dit aantal te komen? Wat zijn de opties als er meer aanvragen komen?
178	Kunt u een overzicht geven van de aantallen Vessel Protection Detachment-inzet van de afgelopen drie jaar, inclusief 2015?
179	Hoeveel bedraagt het budget voor UNMISS in 2016?
180	Kunt u een overzicht geven van de kosten voor nationale inzet van de krijgsmacht, uitgesplitst per taak?
181	Is er sprake van een personeel-, materieel-, en/of capaciteitstekort bij de Explosieven Opruimingsdienst Defensie? Kunt u uw antwoord toelichten?
182	Wat zijn precies de criteria waarmee (additionele) uitgaven met het Financiering Nationale Inzet Krijgsmacht (FNIK) verrekend kunnen worden?
183	Welke beleidsmiddelen zet u, in samenwerking met internationale partners en richting eventuele tegenstanders in, om de taak rond conflictbeheersing u, om het langverwachte karakter van de huidige dreigingsbeeld te verminderen?
184	Maakt uitbreiding van het takenpakket van het Joint Support Ship (JSS) met strategisch transport en seabasing door het JSS onderdeel uit van de door u voorgestane vervolgstappen in het kader van een meerjarig perspectief? Zo nee, waarom niet?
185	Welke (mogelijke) consequenties heeft het niet voldoen aan de operationele gereedsheidsnorm voor de onderzeeboten tot en met 2021?
186	Met welke internationale partners wordt het uitvoeren van de taken strategisch transport en seabasing voor de Zr. Ms. Karel Doorman verkend?
187	Met hoeveel personen zal de Unit Interventie Mariniers worden uitgebreid? Hoeveel daarvan zijn mariniers met een operationele taak?
188	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen het CZSK in 2014 en 2015?
189	Hoe zijn de aflopende uitgaven binnen het CZSK tussen 2014 en 2020 te verklaren?
190	Kunt u aangeven waaruit de 25% bestaat waar bij de taakuitvoering Zeestrijdkrachten geen juridische verplichting aan verbonden is?
191	Kunt u uitleggen waarom de uitgaven voor personeel de komende jaren begroting-technisch achteruit gaat?
192	Wat is de reden dat Defensie de extra onderhoudskosten van 44.000 euro voor de Groene Draeck (namelijk 95.000 euro in plaats van 51.000 euro) voor zijn rekening neemt en niet de Koning zelf?
193	Gaat het onderhouden van de Groene Draeck ten koste van andere taken van de krijgsmacht? Zo nee, hoe verklaart u dat? Zo ja, welke taken zijn dit en wat zijn de consequenties hiervan?
194	Kunt u uitleggen waarom er de komende jaren bij de Landstrijdkrachten met minder personeel gewerkt gaat worden?
195	Welke (mogelijke) gevolgen heeft het niet behalen van drie van de vier ongewapend gevecht (OG)-normen binnen het Grongebonden LuchtverdedigingsCommando?
196	Welke (mogelijke) gevolgen heeft het niet operationeel gereed zijn voor wat betreft de CBRN-taak (chemische, biologische of radiologische/nucleaire stoffen)? Loopt personeel (onaanvaardbare) risico’s door het uitblijven van monsternameapparatuur?

Nr.	Vraag
197	Kan per krijgsmachtonderdeel specifieker aangegeven worden wanneer de lage materiële achterstanden weggewerkt kunnen zijn? Kunt u dit in een lijst aangeven, met specifieke gereedheid per onderdeel?
198	Wat is een kleine kadermissie?
199	Wat is het verschil tussen civiele normen en niet-civiele normen bij het gebruik van het mobiel operationeel geneeskundig operatiekamersysteem (MOGOS) en waarom is dit van belang voor de operationele inzet hiervan?
200	Hoe zijn de aflopende uitgaven binnen het CLAS te verklaren?
201	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen het CLAS in 2014 en 2015?
202	Waarom wordt er in de komende jaren minder geld op de begroting vrijgemaakt voor personele uitgaven (tabel blz. 36), terwijl er juist tekorten zijn op dit vlak (zie noot 9 op blz. 39)?
203	Klopt het dat het budget voor de materiële uitgaven bij de Landstrijdkrachten oploopt?
204	Waaruit bestaat de 20% niet juridisch verplichte uitgaven?
205	Wat betekent de zin «vooralsnog wordt voorzien om tot 2023 met de Cougar door te vliegen»? Houdt u eventueel rekening met een langere doorvlieg periode?
206	Klopt het dat de Cougars met een relatief kleine extra investering eventueel tot 2030 kunnen doorvliegen? Heeft u onderzocht welke investering hiervoor nodig zou zijn? En zo nee, waarom niet?
207	Wat is de stand van zaken wat betreft het uitbesteden van onderhoud van de Cougars aan de industrie?
208	Kunt u een toelichting geven op de kosten ter hoogte van 130 miljoen euro voor de extra Cougarinzet in de periode 2015–2023? Welk kosten zijn daarin allemaal meegenomen en voor welk bedrag?
209	Wanneer zijn de vlieguren weer op niveau om de crews vol te laten trainen aan hun gereedheidstelling?
210	Kunt u de raming van 130 miljoen euro totale kosten voor het extra inzetten van de Cougar nader specificeren?
211	Hoe zijn de aflopende uitgaven binnen het CLSK te verklaren?
212	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen het CLSK in 2014 en 2015?
213	Waaruit bestaat de voorziene externe inhuur van personeel binnen het CLSK in 2016 en 2017?
214	Klopt het dat de KMar niet meer personeel in dienst krijgt de komende jaren, terwijl er wel zes HRB-pelotons bijkomen eind 2016?
215	Kunt u toelichten hoeveel, uitgedrukt in euro en fte, het Defensie jaarlijks kost om koninklijke paleizen te bewaken en te beveiligen?
216	Kunt u toelichten hoeveel, uitgedrukt in euro en fte, Defensie jaarlijks in totaal kwijt is ten behoeve van opdrachten en werkzaamheden voor De Koning?
217	Beschikt de Koninklijke Marechaussee over voldoende capaciteit om permanent te worden ingezet voor de grensbewakingstaak van Nederland indien noodzakelijk?
218	Heeft de toenemende vraag naar inzet van de Koninklijke Marechaussee bij onder meer beveiligingstaken invloed op de getraindheid van het personeel?
219	Welke legeronderdelen zijn beschikbaar en voldoende getraind om de Koninklijke Marechaussee te ondersteunen bij beveiligings- en grensbewakingstaken indien noodzakelijk?
220	Welke zeven objecten bewaakt de Koninklijke Marechaussee permanent en tegen welke kosten, per object?

Nr.	Vraag
221	Wat zijn (mogelijke) gevolgen van het niet behalen van de OG-norm voor de Crowd and Riot Control (CRC)-capaciteit binnen de KMar?
222	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen de KMar in 2014 en 2015?
223	Kunt u aangeven waar het verschil uit bestaat dat er ligt tussen de bedragen totale personele uitgaven en uitgaven aan eigen personeel/externe inhuur bij de KMar zit?
224	Hoe groot is de door de jaren van onderrealisatie opgebouwde achterstand bij de investeringen inmiddels geworden? Hoe groot is het boeggolfeffect?
225	Kan worden toegelicht hoe de motie Ten Broeke c.s. (Kamerstuk 32 500 X, nr. 57) wordt uitgevoerd door defensie? Hoe vaak is gebruik gemaakt van artikel 346? Welke huidige en toekomstige projecten komen (mogelijk) in aanmerking voor artikel 346?
226	Welk deel van de totale investeringen in 2016 wordt afgerekend in dollars?
227	Er worden maatregelen getroffen om de verwervingsketen te versteken. Aan welke maatregelen kan worden gedacht? Wordt er geïnvesteerd in meer kwalitatief betere verwervers?
228	Kunt u aangeven wat de redenen en oorzaken zijn voor het feit dat het budget tekortschiet om de komende vijftien jaar te voorzien in de investeringsbehoefte voor vervanging en vernieuwing?
229	Kunt u een overzicht geven van de maatregelen die zijn getroffen om de verwervingsketen (van behoeftestelling tot realisatie) te versterken? Wanneer worden de effecten van deze maatregelen zichtbaar?
230	Hoe groot is de kans, uitgedrukt in percentages, dat in 2016 een investeringsquote van 18% niet wordt gehaald?
231	Kunt u concretiseren welke knelpunten er nu nog zijn in de verwervingsketen? Kunt u daarbij aangeven of het bijvoorbeeld gaat om (hoeveelheid) personeel, expertise, capaciteit, communicatie, verstoorde verhoudingen en wat dies meer zij?
232	Hebben de problemen in de verwervingsketen op enige wijze te maken met de onwil bij het personeel van DMO om te verhuizen naar de Kromhoutkazerne in Utrecht? Kunt u uw antwoord toelichten?
233	In hoeverre is personele onderbezetting bij DMO de oorzaak van de jarenlange orderrealisatie i.v.m. de investeringsquote? Indien dit een belangrijke oorzaak is, wat wordt hier aan gedaan en wanneer verwacht u dat de bezetting op het gewenste niveau is?
234	Wat betekent de zin; «.dat met de uitwerking van het groeitraject Financiële Duurzaamheid aandacht wordt geschonken aan het aan de begroting ten grondslag liggende ramingsproces, inclusief de samenhang tussen investeringen en exploitatie en een verbeterd risicomanagement»?
235	Welke maatregelen zijn er genomen om de verwervingsketen te verbeteren en welke termijn is er gesteld aan het zichtbaar worden hiervan?
236	Wat zijn (mogelijke) consequenties van het uitstellen van de projecten licht indirect vurend wapensysteem, de beschermingspakketten van het infanterie gevechtsvoertuig, de Capability Upgrade Elektronisch oorlogsvoering en de MALE UAV? Hebben deze vertragingen gevolgen voor de inzetgereedheid van eenheden? Zo ja, welke eenheden zijn dit en wat wordt hieraan gedaan?
237	Welke gevolgen heeft het vertragen van het MALE UAV project voor de vliegbasis Leeuwarden? Wat kan hieraan worden gedaan?

Nr.	Vraag
238	Wat waren/zijn de criteria op basis waarvan de keuzes gemaakt zijn om het uitstellen dan wel vervroegd invoeren van bepaalde investeringen?
239	Wat wordt bedoeld met de zin dat een duurzame begroting ook aandacht vergt voor aanzienlijke gevolgen van valutawisselingen?
240	Welke afspraken zijn er voor het opvangen van valutawisselingen tussen de Minister van Financiën en u? Kan de Kamer hier ook inzicht in krijgen?
241	Op basis waarvan verwacht u dat de investeringsquote de komende jaren zal stijgen? Hoe realistisch is deze verwachting in het licht van het stelselmatig niet halen van de geraamde investeringsquote (op 2012 na)?
242	Hoe heeft het zover kunnen komen dat u met zulke grote financiële problemen kampt, terwijl de nota «In het belang van Nederland» twee jaar geleden «financiële en operationele duurzaamheid» beloofde? Waarom is deze ambitie zelfs met extra middelen nadien niet behaald? Had de Algemene Rekenkamer achteraf gezien gelijk: «De werkelijkheid is nog rauwer dan uit de nota al blijkt. Ook met de maatregelen uit de nota is nog steeds sprake van een kloof tussen de (verlaagde) ambitie en de capaciteiten van de krijgsmacht, waardoor ook in de toekomst voortdurend concessies gedaan zullen moeten worden aan de uitvoering van taken of aan de getraindheid.»? (Kamerstuk 33 763, nr. 2)
243	Is er nog voldoende investeringsruime om de IT-vernieuwing te realiseren als in 2017 tot en met 2019 alle IT-uitgaven juridisch verplicht zijn?
244	Aan welke projecten wordt het geld uitgegeven dat in de jaren 2016 tot en met 2018 middels flinke extra bedragen wordt geïnvesteerd in IT? Is het IT-investeringsbudget na 2019 nog voldoende om de IT op basisniveau te behouden voor de langere termijn?
245	Kunt u toelichten welke investeringen uitgesteld worden nu vanuit de begroting 2016 200 miljoen euro wordt doorgeschoven naar 2018 en 2019?
246	Welke IT-projecten worden er precies gefinancierd met Opdracht voorzien in IT en SSO DMO/OPS? Wordt hier nog een onderscheid gemaakt tussen «witte» en «groene» IT?
247	Kunt u concreet toelichten wat u precies bedoelt met «budgetten en investeringsplannen beter op elkaar aan laat sluiten» en het besluit om daartoe 200 miljoen euro uit het investeringsbudget voor 2016 door te schuiven naar 2018 en 2019?
248	Kunt u toelichten waarom de bijdrage aan de NAVO in 2016 ruim 13 miljoen euro minder is dan in 2015?
249	Klopt het dat het budget voor Opdracht Voorzien in nieuw materiaal stijgt? Waar zit dit dan in?
250	Waarom dalen de uitgaven Opdracht voorzien in IT na 2018 weer?
251	Kunt u toelichten waarom u de bekostiging van wetenschappelijk onderzoek categoriseert als een investering?
252	Kunt u toelichten waarom u de bijdrage aan de NAVO categoriseert als een investering?
253	Wat zijn de criteria om over te gaan op een eventuele herijking van projecten?
254	In hoeverre wordt de Kamer bij een dergelijke herijking betrokken?
255	Waarom wordt er een ander, duurder, type data radio aangeschaft bij het Army Ground Based Air Defence System (AGBADS)?
256	Wie heeft de prioritering geplaatst bij de investeringen IGV en CRAM en CLASS-UAV-detectiecapaciteit, wat waren de criteria en waarom zijn deze investeringen naar latere perioden geschoven?

Nr.	Vraag
257	Klopt het dat er bij het project AH-64D aanpassingen zijn gedaan in verband met de dollarkoers? Voor welk bedrag is dit gedaan?
258	Waarom is er in een relatieve korte periode voor het uitrangeren (die begint over drie jaar) van de F-16 gekozen om de hoge investering aan te gaan voor 29 Sniper Advanced Targeting Pod (ATP) voor de F-16»s?
259	Welke procedures binnen de Amerikaanse overheid hebben voor prijsschommelingen bij het F-16 project gezorgd?
260	Hoe ziet het afsprakenkader voor de F-35 tussen de Minister van Financiën en u eruit?
261	Is het niet heel onverstandig om helemaal niets te doen met het budget voor de F-35 nu de raming ongeveer 550 miljoen euro hoger is?
262	Verwacht u dat u helemaal geen extra kosten heeft voor de aanschaf van de F-35 als gevolg van veranderingen in de dollarkoers?
263	Waarom is het project MALE UAV met maar liefst zeven jaar vertraagd? Hoe groot is de financiële krapte bij Defensie als u de verwerving van een wapensysteem waar evident zo'n grote operationele behoefte aan bestaat voor zo'n lange periode vooruit schuift?
264	Kunt u een volledige toelichting geven op hoe het kan dat het MALE UAV project een vertraging op loopt van maar liefst zeven jaar? Kunt u daarbij aangeven waar de knelpunten zitten die de oorzaak zijn van deze vertraging?
265	Wat zijn de consequenties dat door zeven jaar vertraging de ISR-capaciteit later ter beschikking komt?
266	Wanneer verwacht men klaar te zijn met het onderzoek en is er duidelijkheid over de mogelijke alternatieven, zoals een leaseconstructie?
267	Kunt u toelichten wat u bedoelt met prioriteitstelling bij de opmerking «als gevolg van prioriteitstelling in het investeringsplan is het project met zeven jaar vertraagd»?
268	Per wanneer zal u beschikken over de vier Reapers, nu het MALE UAV project zeven jaar is vertraagd?
270	Worden de klein kaliber wapens vervangen voor nieuwe exemplaren van dezelfde types, of voor geheel nieuwe type wapens?
271	Wat zijn meer precies de implicaties van de vertraging voor de ontwikkeling van Reaperprogramma?
272	Welke fases moeten nog doorlopen worden en wanneer? Betekent dit dat de gecombineerde C/D-brief niet meer dit jaar naar de Kamer gestuurd wordt? Wanneer dan wel?
273	Zijn de onverwacht hogere kosten van het MQ-9 Reaper systeem de reden voor de genoemde vertraging?
274	Is een nieuwe streefdatum vastgesteld, aangezien in eerste instantie de eerste Reaper in 2017 in gebruik genomen zou kunnen worden? Zo ja, welke?
275	In hoeverre gaat de samenwerking met het Duitse Reaperprogramma nog door? En wat zijn de implicaties voor deelname aan de zogeheten NATO Reaper User Group?
276	Waarom is een deel van het project Vervaging Mortieren doorgeschoven naar 2022? Is het prijstechnisch niet voordeliger om een groot aantal aan te schaffen?
277	In welk jaar of jaren komen de 730 miljoen euro aan verplichtingen die u aangaat in het kader van de verwerving van de F-35 tot uitgave? Voorziet u afdekking van de risico's van een verdere stijging van de plandollarkoers?
278	Kunt u een integrale overzicht geven van alle vastgoedprojecten bij Rijksvastgoedbedrijf?

Nr.	Vraag
279	Klopt het dat er bij de verplichtingen in 2016 van 730 miljoen euro voor de verwerving F-35 een groot deel hiervan (70%) rekening zal moeten worden gehouden met een hogere dollarkoers?
280	Met welke dollarkoers moet het kabinet bij de verwerving van de F-35 in 2016 (730 miljoen euro) rekening houden?
281	Hoeveel duurder is het project Nieuwbouw Schiphol uiteindelijk geworden in vergelijking met eerdere ramingen?
282	Hoe ziet de planning voor het project Bouwtechnisch Verbetermaatregelen Brandveiligheid eruit?
283	De meest risicovolle gebouwen worden op orde gebracht; hoe zit het met ander, minder risicovolle gebouwen? Moet hier ook nog geïnvesteerd worden om de woon- en werkomgeving op orde te krijgen?
284	Hoe lang gaan de pilotprojecten met betrekking tot bouwtechnische verbetermaatregelen lopen en hoe verhoudt zich dat met de planning zoals deze gemaakt is met de Inspectie Leefomgeving en Transport?
285	Hoeveel wilt u investeren voor een F-35 motoronderhoudsfaciliteit op Vliegbasis Woensdrecht?
286	Komt de investering voor een F-35 motoronderhoudsfaciliteit op Vliegbasis Woensdrecht uit het budget voor de F-35? Zo nee, waarom niet?
287	Hoeveel wil de Minister van Economische Zaken investeren voor een F-35 motoronderhoudsfaciliteit op Vliegbasis Woensdrecht?
288	Bent u bereid de Kamer per brief te informeren zodra er een besluit is genomen over een investering voor een F-35 motoronderhoudsfaciliteit op Vliegbasis Woensdrecht?
289	Wanneer is het besluit te verwachten over de investering voor de faciliteiten van het motoronderhoud van de F-35? Hoe passen deze uitgaven in de reeds geplande aanpassingen op Woensdrecht? Hoe hoog is het budget dat met deze aanpassingen gemoeid is en wie (Defensie, EZ en Provincie) betaalt welk deel? Wordt er hierbij ook gekeken naar een bijdrage vanuit het bedrijfsleven?
290	Wanneer is de verhuizing vanuit de Van Braam Houckgeestkazerne in Doorn naar Vlissingen te verwachten?
291	Voor welk bedrag gaat het NAVO-complex in Den Haag verbouwd worden en waarom is ervoor gekozen dat de Host Nation dit voor de rekening gaat nemen?
292	In welk stadium bevindt de uitvoering van de reorganisatie (informatie gestuurd optreden) bij de KMar zich?
293	In hoeverre lopen de projecten TITAAN en ERP M/F/P Fase 2 door elkaar en/of naast elkaar?
294	In hoeverre zijn de opmerkingen van de Algemene Rekenkamer, als het gaat over de implementatie van het ERP, verwerkt in de vervolgwerkzaamheden zoals deze nu gepland zijn?
295	Er worden verschillende IT-projecten en kosten genoemd. De IT-vernieuwing is hier echter niet terug te vinden. Dit project duurt vijf jaar. Wat zijn hiervan de jaarlijkse budgetten?
296	Heeft de geplande start studiefase van het project «Vernieuwing TITAAN» inmiddels plaatsgevonden? Zo nee, waarom niet?
297	Hoe wordt getracht het hoge risico op factor Tijd binnen TITAAN beheersbaar te houden?
298	Wat betekent de vertraging van project TITAAN met circa 3,5 maanden organisatorisch en financieel?
299	Door welke praktische redenen wordt het budget van het Maritime Research Institute Netherlands (MARIN) toegevoegd aan dat van TNO en wat zijn de consequenties hiervan voor MARIN?

Nr.	Vraag
300	Welke toekomstige en huidige materieel en IT-projecten vallen onder de prioritaire technologiegebieden van de Defensie Industrie Strategie (DIS)?
301	Wat is de reden dat een groot aantal voorstellen betreffende de Commissie Defensie Materieel Ontwikkeling (CODEMO) zijn afgewezen (te weten 45 van de 63)?
302	Is het al bekend waaraan de resterende 1,3 miljoen euro binnen het CODEMO zal worden besteed? Zo ja, waaraan?
303	Is de overgebleven 1,3 miljoen euro toereikend voor de financiering van nieuwe voorstellen, aangezien van de 10 miljoen nu 8,7 miljoen euro besteed is?
304	Hoe gaat het met de vulling van het fonds via royalties? Hoe groot is de omvang van de royalties in het fonds?
305	Als volgens Defensie CODEMO een aansprekend instrument is vooral voor innovatieve productontwikkeling met het Midden- en Kleinbedrijf (MKB), hoe kan het dan zijn dat 3 van de 18 goedgekeurde voorstellen van grootbedrijven zijn? Hoe groot is het toegekende bedrag uit CODEMO aan deze bedrijven?
306	Herinnert u zich uw toezegging aan het lid Knops bij de behandeling van de begroting 2015 om vanuit een no regret-benadering geen besluiten te nemen bij de verkoop van materieel die de uitvoering van de motie Van der Staaij.s. (34 000, nr. 23) in de weg zouden kunnen staan? Bent u bereid de verkoop van houwitsers en mijnenjagers op te schorten tot de uitvoering van de beide moties Van der Staaij c.s. staaij(34 000, nr. 23 en 34 300, nr. 27)?
307	Kunt u een overzicht geven van de leegstaande kazernes van Defensie?
308	Kunt u een overzicht geven van welk vastgoed van Defensie te koop staat, inclusief de omvang van dat vastgoed?
309	Welk vastgoed van Defensie staat op de nominatie om binnen nu en een jaar te worden verkocht?
310	Zijn de geraamde inkomsten bij verkoop realiseerbaar? Zijn er beschikbare kopers voor het voor verkoop beschikbare materieel? Kunt u aangeven in hoeverre de ramingen van verkopen de laatste jaren gehaald zijn (2010 t/m 2015)?
311	Welke IT-uitgaven worden precies genoemd in artikel 7? Hoe is te verklaren dat de bijdrage SSO DMO/OPS vanaf 2017 e.v. gelijk is aan de post IT-E van DTO (pagina 83), maar in 2015 en 2016 niet? Wat is het verschil? Wat wordt er betaald met de post IT Overig?
312	Hoeveel wordt er bij Defensie in totaal jaarlijks besteed aan brandstof?
313	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen DMO in 2014 en in 2015? Waaruit bestaat de voorziene externe inhuur binnen DMO voor de periode 2016 t/m 2020?
314	Waar zit de daling in het budget voor Personele Uitgaven bij de ondersteuning DMO in?
315	Er wordt gemeld dat in 2016 de kosten voor alle informatievoorziening 192,5 miljoen euro is. Echter, de omzet moederdepartement van DTO is in 2016 in totaal 227.929.000 euro. Wat is dit voor verschil en hoe is deze te verklaren?
316	Wat is het verband tussen de slechts geringe stijging van aantallen personeel en de wens om meer ondersteunende eenheden te krijgen?
317	Hoe wordt de verlaging van het budget voor personele uitgaven bij het Commando Diensten Centra (CDC) verklaard?
318	Vanwaar was de externe inhuur bij het CDC in 2014 en 2015 zo hoog en waarom zal dit in de toekomst lager zijn?

Nr.	Vraag
319	Hoeveel wagens telt het wagenpark van Defensie?
320	Hoeveel en welke (rang/schaal) medewerkers van Defensie, zowel militair- als burgerpersoneel, maken aanspraak op gebruik van, dan wel een eigen dienstauto met chauffeur?
321	Hoeveel dienstauto's met chauffeur zijn er bij Defensie beschikbaar, en voor welke medewerkers?
322	Hoeveel kosten de dienstauto's met chauffeur per jaar?
323	Klopt het dat in 2016 bij DMO gemiddeld 838 meer personen werkzaam zijn ten opzichte van 2015? Om welke functies gaat het?
324	Waarin verschilt de bijdrage aan de NAVO op artikel 6 van de bijdrage aan de NAVO op artikel 9?
325	Waarom staat de bijdrage aan de NAVO op twee verschillende artikelen?
326	Zijn de bedragen op artikel 6 en artikel 9 met betrekking tot bijdrage aan de NAVO cumulatief?
327	Hoeveel draagt Defensie in totaal per jaar bij aan de NAVO, voor de jaren 2015–2020?
328	Hoeveel geeft Defensie in totaal uit voor het EU-voorzitterschap?
329	Kunt u het verschil verklaren tussen de totalen voor subsidies en bijdragen in 2016 in de tabel op pagina 74 (24.173) en de tabel in bijlage 4.7 (19.841)?
330	Kunt u de overige uitgaven in de tabel uitsplitsen naar specifieke uitgaven?
331	Welke kosten voor het EU-voorzitterschap komen voor rekening van de Defensiebegroting?
332	Om hoeveel extra functionarissen bij de MIVD gaat het?
333	Waaruit bestond de externe inhuur van personeel binnen het centraal apparaat in 2014 en in 2015? Waaruit bestaat de voorziene externe inhuur binnen het centraal apparaat voor de periode 2016 tot en met 2020?
334	Hoeveel burgers en hoeveel militairen werken momenteel bij de MIVD? Kunt u een overzicht geven van de aantallen per rang en de aantallen per salarisschaal?
335	Klopt het dat de extra uitgaven van de MIVD niet in hogere aantallen personeel gaat zitten?
336	Hoeveel medewerkers van Defensie hebben op dit moment recht op een vergoeding voor hun woon-werkverkeer?
337	Hoeveel medewerkers van Defensie zouden recht hebben op een vergoeding voor woon-werkverkeer indien de regels zodanig worden aangepast dat iedereen hier recht op heeft, ongeacht het feit of er wel of geen «eigen huishouding» wordt gevoerd? Kunt u daarbij ook aangeven, eventueel een schatting, wat de extra kosten zouden zijn van de verruiming van deze regeling?
338	Hoeveel legeringsplekken heeft Defensie in totaal?
339	Hoeveel legeringsplekken van Defensie zijn gemiddeld per dag en per maand bezet?
340	Hoeveel medewerkers van Defensie zijn zogenaamde binnenslaper, uitgedrukt in absolute aantallen en percentage?
341	Hoe worden de teruglopende budgetten van taakuitvoering bij alle krijgsmachtsonderdelen verklaard?
342	Is er sprake van een gewenst evenwicht in het aantal functionarissen burgerpersoneel per salarisschaal in 2016? Zo nee, op welke wijze zal dit verder wijzigen?
343	Is er sprake van een gewenst evenwicht in het aantal militairen per rang in 2016? Zo nee, op welke wijze zal dit verder wijzigen?
344	Welke gevolgen hebben uw eigen bezuinigingen, onder meer de taakstelling van 48 miljoen euro en onder meer op de DMO, gehad op de verwervingsketen? Bent u bereid dit inzichtelijk te maken?

Nr.	Vraag
345	Is het streven nog steeds om de taakstelling binnen de Rijksdienst, van 48 miljoen euro, te halen bij de ondersteunende diensten (DMO en CDC)?
346	Hoe denkt u de taakstellende korting van 17 oplopend tot 48 miljoen euro voor elkaar te krijgen?
347	Wat is de reden dat een groot deel van het extra geld pas bij de 1e suppletoire begroting wordt verwerkt in de begrotingsartikelen?
348	Waaraan is in 2015 de post nominaal en onvoorzien uitgegeven?
349	Wordt een deel van het extra geld voor het verbeteren van de basisgereedheid ingezet bij de uitwerking van de nieuwe afgesloten cao of komt het budget hiervoor ergens anders uit Defensie of de Rijksbegroting?
350	De IT exploitatie neemt af van 164 miljoen euro in 2016 naar 150 miljoen euro in 2017 e.v. Hoe is dit te verklaren wanneer het belang van IT toeneemt, er steeds meer met IT wordt gewerkt en de IT-infrastructuur wordt vernieuwd? Is dit budget voldoende om alle noodzakelijke IT-kosten te dekken?
351	De IT investeringen bij de Defensie Telematica Organisatie (DTO) nemen eerst toe naar 65 miljoen euro in 2017 en nemen vervolgens af tot 51 miljoen euro vanaf 2019. Is dit budget voldoende voor alle noodzakelijk IT-investeringen, inclusief de vernieuwing van de IT-infrastructuur?
352	Het budget voor eigen personeel neemt af in de periode 2016–2019, tevens neemt het aantal FTE af van 1.595 naar 1.295. Waarvan is dit het gevolg en wat betekent dit voor de personeelsopbouw? Blijft er voldoende interne kennis aanwezig om de continuïteit van de IT-systemen te borgen?
353	Moet er worden geïnvesteerd in hoger opgeleid IT-personeel? De arbeidsmarkt hiervoor is krap, welk wervingsbeleid gaat hierbij worden gevolgd?
354	Hoe zal het onderscheid tussen «witte» en «groene» IT in de toekomst worden begroot zodat de Kamer inzicht heeft in de totale exploitatie- en investeringskosten voor IT?
355	Waarom gaat de inhuur van externen bij IT projecten vanaf 2016 omhoog, terwijl de kosten van eigen personeel eerst stijgen (2016), maar vervolgens weer dalen (2017 en verder)?
356	Waarom wordt voor de uitvoering van IT-projecten gekozen voor externe inhuur in plaats van eigen personeel, terwijl er sprake is van benodigde aanvullende capaciteiten?
357	Kan, nu er duidelijkheid is over de toekomst van Paresto, het deel externe inhuur niet verlaagd worden en/of omgezet worden in eigen personeel?
358	Kunt u de bezuiniging van 18 miljoen euro structureel op het budget voor Persoonsgebonden Uitrusting (PGU) en externe opleidingen inhoudelijk toelichten?
359	Hoe rijmt u de behoefte aan reservisten met de aankondiging van het CLAS dat er gekort wordt op het budget voor de reservisten?
360	Betekent de korting op externe opleidingen dat personeel bij Defensie minder mogelijkheid heeft om buiten Defensie opleidingen te volgen? Wat heeft dit voor gevolgen voor de ontwikkeling van personeel en daarmee voor de kennis die binnen de krijgsmacht wordt opgebouwd? Wat betekent dit voor de aantrekkelijkheid van Defensie als werkgever?
361	Wat wordt bedoeld met de zin; «De korting op de budgetten ten behoeve van Personele Uitgaven en externe opleidingen dient als structurele dekking van de problematiek op de personele exploitatie»?

Nr.	Vraag
362	Waarom wordt het budget voor het BIV eerst volledig op de begroting van Defensie gezet en later gedeeltelijk overgebracht naar de begroting van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking?
363	Kunt u de nieuwe mutatie Cyber (formatie) onder beleidsartikel 3 toelichten? Wat is de relatie met de nieuwe mutatie Cyber (formatie) onder beleidsartikel 7?
364	Waarom zijn er zulke enorme mutaties in de Opdracht Voorzien in IT? Hoe zijn deze te verklaren en waaraan zijn deze mutaties gerelateerd?
365	In de periode 2016–2028 is er bij Opdracht Voorzien in IT sprake van een totale positieve mutatie van 181 miljoen euro en een negatieve mutatie van totaal 197 miljoen euro. Hoe is het mogelijk dat, ondanks alle IT-investeringen en de verdere toename van IT, er op lange termijn minder geld is voor IT? Waarvan gaat dit ten koste en is er op termijn voldoende geld voor noodzakelijke investeringen en exploitatie?
366	Klopt het dat er in 2016 291 miljoen euro aan investeringen in materieel worden uitgesteld wegens «herschikking» en «harmonisatie» en op die manier worden doorgeschoven naar latere jaren?
367	Klopt het dat er in 2017 100 miljoen euro aan investeringen in materieel worden uitgesteld wegens «herschikking» en op die manier worden doorgeschoven naar latere jaren?
368	Klopt het dat er flink veel geld uit de toekomst wordt gehaald (jaren 2019–2025) om genoeg geld te hebben voor de IT in 2015–2018?
369	Welke middelen zet u in om de ramingen te verbeteren? Bestaat hier een stappenplan voor?
370	Zijn bij alle 27 wapensystemen veranderingen in wisselkoersen/prijsbijstelling verwerkt? Is het mogelijk om de bedragen door wisselkoersen/prijsbijstelling in een aparte kolom zichtbaar te maken?
371	Kunt u een lijst maken met wapensystemen die in de exploitatie structureel verlaagd zijn en structureel verhoogd?
372	Is het cumulatieve effect van de hogere dollarkoers ter hoogte van ruim 400 miljoen euro (exclusief verwerving F-35) al verwerkt in het Defensie investeringsplan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom hier wel en niet bij de verwerving van de F-35?
373	Wat zijn de criteria om kosten voor wapensystemen te vertragen, uit te stellen, naar voren te halen enzovoorts?
374	Welke keuzes gaat u maken nu het cumulatieve effect van de dollarkoers op 400 miljoen euro ligt?
375	Wat is de dollarkoers voor 2015 en 2016 volgens het CPB en geldt deze als leidraad voor ramingen en aanpassingen bij Defensie-investeringen?
376	Wat voor bedragen worden er precies in de tabel weergegeven? Zijn dit ingeboekte bedragen of benodigde bedragen? Wat wordt er bedoeld met een spanning van – 497 euro in 2016? Is dit een tekort in de exploitatie?
377	Wat is in het bedrag voor Exploitatie ICT opgenomen? Wat is de relatie van de 195 miljoen euro die staat ingeboekt bij 2016 en de 164 miljoen euro IT exploitatie die staat opgenomen bij de begroting van DTO voor hetzelfde jaar? Hoe is het verschil te verklaren?

Nr.	Vraag
378	Past een grootschalige defensiebrede verwerving van radiosystemen bij de verschillende behoeftes van de diverse eenheden voor radiocommunicatie, nu de A-brief voor de vernieuwing radio's weer is vertraagd.? Wordt de optie onderzocht om radio's kleinschalig, zeker bij urgente behoeftes, mede via innovatietrajecten aan te schaffen?
379	Klopt het dat bij zowel de mijnenbestrijdingsvaartuigen als de M-fregatten voor de periode 2019–2016, vergeleken met de ramingen van 2015, bedragen van respectievelijk ruim 100 miljoen euro en ruim 70 miljoen euro weggehaald zijn? Zo ja, waarom? Wat zijn de consequenties voor deze projecten en op welke wijze bent u voornemens deze middelen dan aan te wenden?
380	Klopt het dat M-fregat Zr. Ms. Van Amstel in 2025 rond de nu verwachte vervanging 32 jaar in dienst zal zijn, en mijnenjager Zr. Ms. Makkum 40 jaar? Wat betekent de vertraging van de vervanging van deze schepen waartoe u nu besloten heeft, en mogelijk verdere vertragingen in de toekomst, voor de exploitatiekosten en inzetbaarheid van de M-fregatten en mijnenjagers?
381	Hoe heeft u de hogere Amerikaanse inflatie verwerkt in de investeringen de komende 15 jaar? Zijn alle projecten in het DIP, dus ook degene waarover nog geen officiële behoeftestelling in het kader van het DMP is vastgesteld, volledig gecompenseerd? Zo nee, welke niet?
382	Bent u met de huidige budgetten in staat om in de aankomende jaren de basisgereedheid te garanderen met voldoende budget voor exploitatie en de wapensystemen te vernieuwen die in de aankomende twintig jaar moeten worden vervangen? Zo nee, welk bedrag komt u jaarlijks tekort voor de exploitatie en investeringen?
383	Waarom is de verdeling van de extra middelen niet herleidbaar tot de verschillende defensieonderdelen / operationele commando's? Kun u dit alsnog inzichtelijk maken?
384	Waarom maakt u niet duidelijk welke (nieuwe) investeringen gefinancierd worden met de extra middelen? Bent u de bereid dit alsnog aan te geven?
385	Waarom gaat u in de tekstuele toelichting op de motie Van der Staaij c.s. (34 000, nr. 23) verder niet in op de internationale veiligheidssituatie, het ambitieniveau van de krijgsmacht en de verhouding tussen slagkracht en nationale inzet?
386	Op welke termijn denkt u de personele tekorten opgelost te hebben?
387	Klopt het dat versnelde afschrijvingen, zoals bijvoorbeeld een hogere slijtage van scheepsmotoren als gevolg van boven planmatig hoge vaarturen tijdens de antipiraterijmissies, niet vanuit het BIV kunnen worden gefinancierd? Bent u bereid de afspraken over financiering van missies te verruimen?
388	In hoeverre is het BIV «belegd» in de jaren 2017, 2018 en 2019? Hoeveel vrije ruimte is er in die jaren nog over?
389	Hoe worden veteranen die jaren geleden uitgetreden zijn benaderd voor eventuele zorg?
390	Hebt u in beeld waar alle veteranen wonen, werken, verblijven enzovoorts?
391	Krijgt u door wanneer veteranen na hun diensttijd in aanraking komen met Justitie?
392	Hoe ver reikt het Landelijk Zorgsysteem Veteranen? Moeten veteranen zich zelf melden of worden zij op hulp geattendeerd zodra er via andere instanties (zorg, justitie enz.) meldingen binnenkomen?

Nr.	Vraag
393	Wat gebeurt er met de resultaten van de onderzoeken die lopen in het kader van veteranenzorg? Op welke wijze worden deze resultaten meegenomen in het Defensiebeleid?
394	Kunt u nader toelichten wat de stand van zaken is met betrekking tot de uitvoering van de motie Eijsink en Bosman (29 521, nr. 262), over een evaluatie van het beleid ten aanzien van de inzet en inhuur van lokaal personeel?
395	Wanneer gaat u uw toezegging gestand doen om bij de uitwerking van de motie Van der Staaij c.s. (34 000, nr. 23) de Kamer ook te informeren over de deelname aan kleine missies, de versnippering die dat met zich meebrengt, het afwegingskader dat daartoe geldt en de prioritering die daar in wordt gemaakt? Bent u bereid de Kamer hierover alsnog, per aparte brief, te informeren?
396	Waarom bent u nog steeds voornemens om de DMO te verhuizen naar de Kromhoutkazerne, tegen het zere been van het personeel in? Hoeveel problemen bent u bereid voor lief te nemen als een deel van het personeel niet bereid is mee te verhuizen en de DMO verlaat?
397	Bent u bereid, nu de medezeggenschap negatief heeft geadviseerd heeft over de verhuizing van de DMO en er geen overeenstemming bereikt is, uw besluit gemotiveerd aan de Kamer voor te leggen? Bent u daarbij bereid de onderliggende adviezen van Defensie, de medezeggenschap en de Auditdienst Rijk aan de Kamer te doen toekomen? Zo nee, waarom niet?
498	Kan u nader toelichten wat de stand van zaken is met betrekking tot (het gesprek) over de mogelijkheden van een privaat investeringsfonds bij Defensie?
499	Wanneer bent u bereid uw toezegging gestand te doen om in uw contact met uw Turkse ambtgenoot de berichten ter sprake te brengen dat via Turkije steun wordt verleend aan IS?
400	Wanneer komt u uw toezegging na om binnen een versnelde termijn met een reactie te komen op het AIV-advies «Instabiliteit rond Europa: Confrontatie met een nieuwe werkelijkheid»? Bent u zich ervan bewust dat de termijn van drie maanden inmiddels al verstreken is?

[1] http://www.hartvannederland.nl/top-nieuws/2015/defensie-wil-miljard-euro-extra/
[2] http://www.europeanleadershipnetwork.org/medialibrary/2015/02/20/04389e1d/ELN%20NATO%20Budgets%20Brief.pdf, blz. 9–10